

Akvamanil

Aquamanile

Akvamaniler är vackert utformade vattenkannor som är gjutna i brons eller koppar. Namnet kommer från aqua (vatten) och manus (hand).

Kannorna användes vid den rituella handtvagning som var en del av den katolska mässans liturgi.

Akvamaniler importerades från bronsgjutarverkstäder i till exempel England, Frankrike och Tyskland.

De flesta kannorna tillverkades under 1200- till 1400-tal.

Kannornas utformning kan både ha människo- och djurmotiv. Vanligast förekommande är lejon med ett handtag på ryggen. Ibland förekommer riddare till häst med en lans eller en jaktfalk i handen.

Aquamaniles are beautifully crafted water jugs cast in bronze or copper. The name comes from aqua (water) and manus (hand).

The jugs were used in the ritual hand washing which was part of the liturgy of the Catholic Mass.

Aquamaniles were imported from bronze foundry workshops in, for

example, England, France and Germany.

Most jugs were manufactured during the 13–15th century.

The design of the jugs can have both human and animal motifs. Most common are lions with a handle on their backs. Sometimes knights on horseback with a lance or a hunting falcon in hand can be found.

Akvamanil. Fyndplats Gotland, Statens historiska museer, SHM 920.
Aquamanile. Archaeological context Gotland, National Historical Museums, SHM 920

Armborst

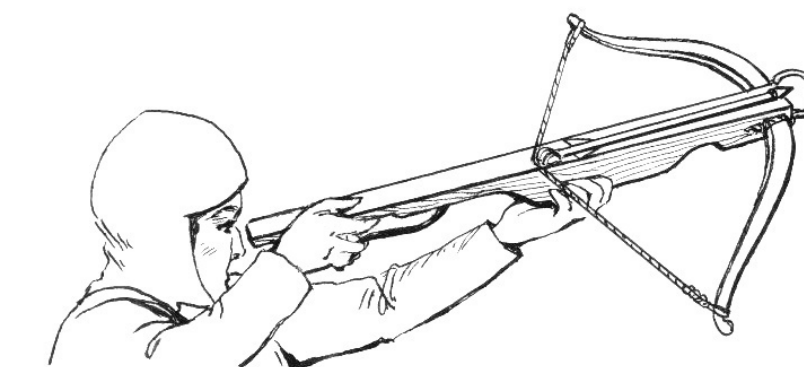
The crossbow

De första medeltida armborsten avsedda för militära ändamål dyker upp mot slutet av vikingatiden. Till skillnad från bågskyttarnas 12 pilar per minut kunde armborstskyttarna under samma tid bara få iväg 2 skäktor (armborstpilar). Men, det krävdes betydligt mindre träning av soldaterna och vapnen var relativt pricksäkra. Den maximala skottvidden låg på omkring 350 meter

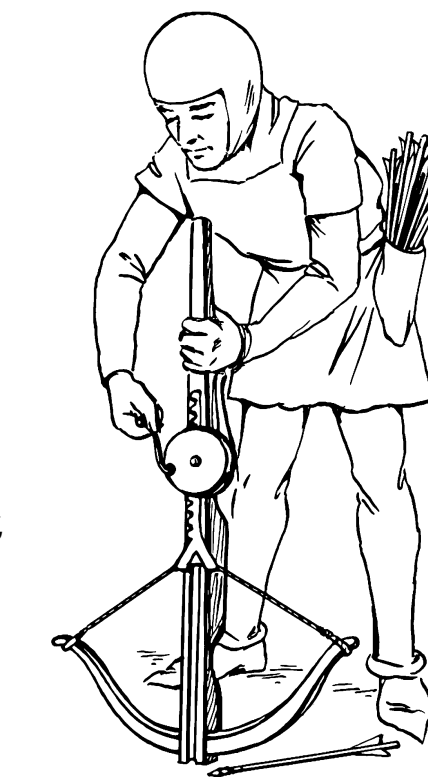
och de kraftiga projektilerna slog igenom ringbrynjor och lättare pansar. Efter hand förbättrades rustningarna för att kunna stå emot armborstpilar även på nära håll.

The first medieval crossbow emerges towards the end of the Viking Age. Compared to an archer firing 12 arrows per minute, the crossbow could only fire 2 bolts in the same amount of time. However, the crossbow required less training and was relatively true to aim. The maximum range was 350 meters and the powerful projectiles could punch through chain mail and

lighter armour. Gradually armour was improved to be able to withstand crossbow bolts at close range.

Armborstskytt.
Crossbow shooter.
WP Clipart, World History,
Warfare, public domain.

Hästutrustning

Horse equipment

Sporrar med trissor

Spurs with rowels

Sporre. Fyndplats Uppland,
Statens historiska museer, SHM 322.

*Spur. Archaeological context Uppland,
National Historical Museums, SHM 322.*

Hästerskor

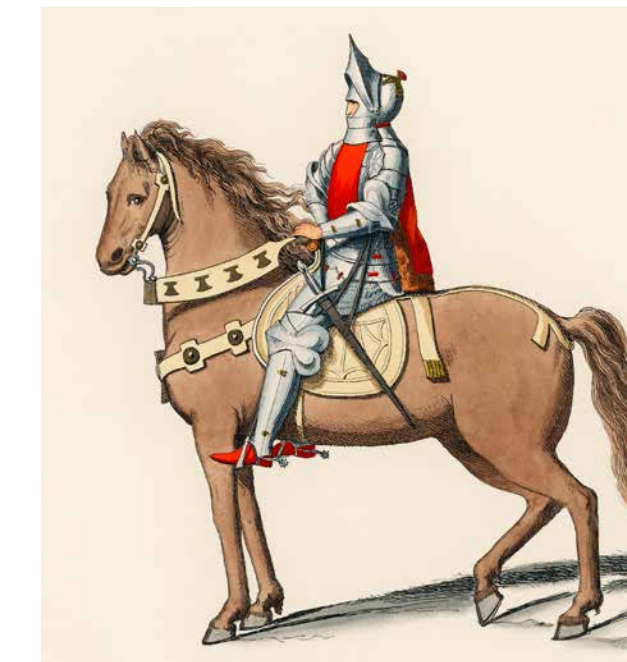
Horseshoes

Spännen från remmar och seldon

Buckles from straps and harness

Florentinsk soldat i militärdräkt, 1400-talet.
Handkolorerad illustration ritad och litograferad av Paul Mercuri
med text av Camille Bonnard från Historiska Dräkter från
1100–1400-talen, Levy Fils, Paris, 1861.

*Florentine soldier in military costume, 15th century.
Handcoloured illustration drawn and lithographed by Paul Mercuri
with text by Camille Bonnard from Historical Costumes from
the 12th to 15th Centuries, Levy Fils, Paris, 1861.*

Projektiler Projectiles

De senaste årens forskning – framförallt resultaten från undersökningar av medeltida bataljplatser – gör gällande att vi måste omvärdera bilden av de medeltida slagfälten. Från mitten av 1300-talet och framåt blandades det urgamla ljudet av korsande klingor med öronbedövande skottsälvor, mynningsflammar och stickande krutrök. Det finns flera fynd av de

tidigaste skjutvapnen i Skandinavien, varav en bössa påträffad i samband med arkeologiska utgrävningar av Borgholms slott i början av 1970-talet. Kulorna kunde vara av både bly och järn, och vid de nu pågående undersökningarna av markerna utanför slottet finner arkeologerna blyprojektiler med kärnor av järn – kanske en medeltida variant av pansarbrytande ammunition?

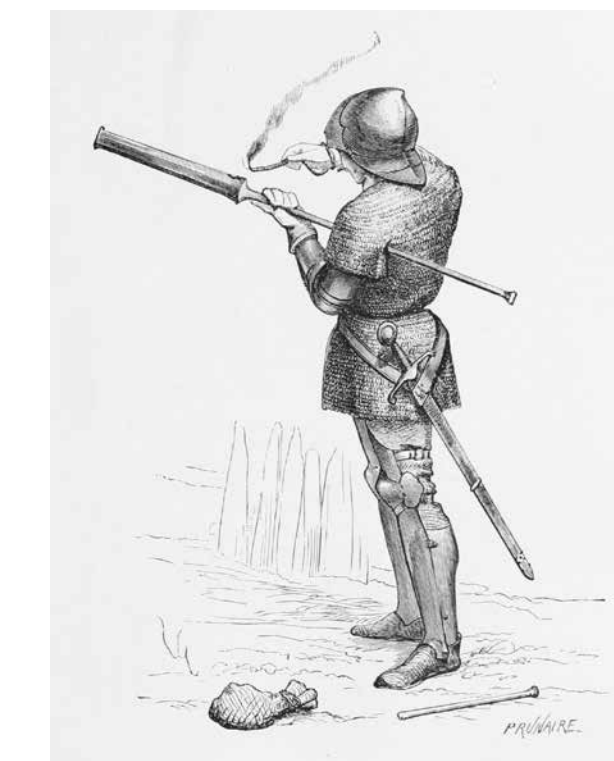
A recent development in the research of medieval warfare suggests that we must re-evaluate the current image of medieval battles. From the mid-14th century and onwards, the traditional sound of clashing swords was mixed with deafening bangs, muzzle flashes and gun smoke. Several early firearms have been found in Scandinavia, and one of them was unearthed during

excavations of the Borgholm castle in the 1970s. The projectiles were made of lead or iron, and the ongoing archaeological survey of the areas surrounding the castle has produced lead balls with iron cores – maybe a medieval variant of the armour piercing shell?

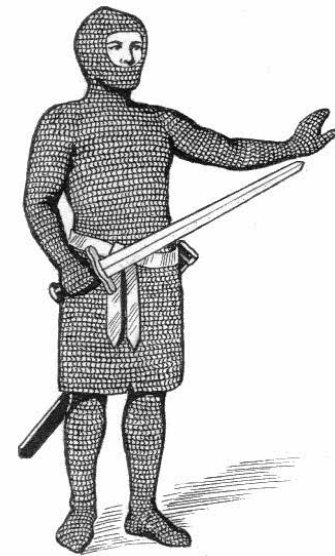
Schweizisk soldat avfyrrar en handkanon, slutet av 1300-talet.

Swiss soldier firing a hand cannon, late 14th century.

Dictionnaire raisonné du mobilier français de l'époque carlovingienne à la Renaissance, VI, Viollet-le-Duc, 1873. Wikipedia, Hand cannon, Public domain.

Spår av närstrider Traces of close combats

Ringbrynjeklädd soldat.
Soldier in coat of chainmail.
WP Clipart, World History,
Warfare, public domain.

**Delar av ringbrynjor som
slitits sönder i närstrider**
Parts of chainmail that are
torn apart in close combats

Rustningsplattor
Armour plates

Parerstång från svärd
Crossguard from sword

Stridskniv
Combat knife

**Bältesspännen för att
hålla vapen på plats**
Belt buckles for
holding weapons in place

Spik från spikklubba
Nail from a morning star

Spår av vardagliv på 1300-talet

Traces of everyday life
in the 14th century

**Bultlås med fjäderfäste
och nyckel**
Padlock with spring shackle
and key

Ljushållare
Candle holder

Fingerborg
Thimble

Bronskärl
Bronze vessels

Gryta. Fyndplats Stockholm.
Statens historiska museer,
SHM 11195.
*Pot. Archaeological context
Stockholm, National Historical
Museums, SHM 11195.*

Fiskekrok
Fish hook

Verktyg
Tools